

OBSAH

Zážitková pedagogika	1
Metoda dramaturgie, teorie a praxe pořádání zážitkových kurzů	1
Poděkování	3
Autoři	5
Předmluva	7

Část 1

TEORIE: METODY A JEJICH POUŽITÍ

Kapitola první

Vznik holistického procesu	11
Co najdete v této kapitole	12
Zážitkové vzdělávání v České republice	12
Historické kořeny: Komenský	12
Základy: Turistika	12
Komunismus 1948–1989	13
Výchova v přírodě po roce 1989	14
Prázdninová škola Lipnice	14
Filozofické kořeny: Kalokagathia	15
Vývoj od roku 1989	16
Různé typy kurzů	16
Mezinárodní kurzy	17

Kapitola druhá

Teoretické pilíře dramaturgie	19
Co najdete v této kapitole	20
Proces výchovy zážitkem	20
70. léta 20. století: Procesní model vzdělávání	21
80. léta 20. století: Metaforický model	22
90. léta 20. století: Model cyklu aktivního učení	22
Od roku 2000: Holistický model	23
Dramaturgie jako metoda přípravy a tvorby kurzu	25
Cíle a metodologické principy	27

Rozšiřování komfortní zóny	28
Reflexe a rozbor (review)	28

Kapitola třetí

Pět stupňů dramaturgie **31**

Co najdete v této kapitole	32
Pět stupňů dramaturgie kurzu	32
Stupeň 1: Práce na hlavním tématu kurzu	32
Stupeň 2: Práce na scénáři	34
Stupeň 3: Praktická dramaturgie (tvorba a výběr her)	34
Stupeň 4: Dokončení scénáře	35
Stupeň 5: Dramaturgie na kurzu	35
Dramaturgická vlna	35
Dramaturgický oblouk	36
Dramaturgický počín	37
Vzorový kurz – Intertouch 2002	39
Dramaturgie	39
Scénář	40
Klíčové principy či témata jednotlivých dní	42

Část 2

PRAXE: KURZY A HRY

Kapitola čtvrtá

Týmový přístup k vedení programu **47**

Co najdete v této kapitole	48
Příprava a plánování	48
Nezávislost jednotlivých týmů	48
Role instruktorů	49
Externisté	50
Funkce členů týmu	50
Specializace instruktorů	51
Plánování kurzu	51
Na kurzu	53
Aktualizace scénáře a změny	53
Schůzky týmu	55

Kapitola pátá

Kurzy s využitím metody dramaturgie ve specifických podmínkách **57**

Co najdete v této kapitole	58
Kurzy ve specifických podmínkách	58
Uvádění her	58

Uvádění her na expedicích	59
Nevýhody týmového přístupu	59
Využití metod dramaturgie na kurzech pro firemní klientelu	60
Rozdíl mezi otevřenými kurzy pro veřejnost a firemními kurzy	61

Kapitola šestá

Použití her

65

Co najdete v této kapitole	66
Co je hra?	66
Co je to hra?	66
Základní rysy hry	67
Role her	67
Vytržení ze známého prostředí	67
Rozšiřování osobních hranic a objevování sebe sama	68
Zkoumání sociálních interakcí a her	68
Rozvoj dovedností	68
Typy her	69
Prostředí	69
Pravidla	69
Cíle	70
Inscenační hry	70
Týmové hry	70
Simulační hry	70
Iniciativní hry	71
Hry v rolích	71
Psychologické hry	71
Sociodrama	72
Předkurzovní hry	72
Kombinované formy	72
Ne-herní formy aktivit	73
Zařazení hry do scénáře	75
Dramaturgické ohledy	75
Rytmus	76
Složení účastnické skupiny	76
Prostředí	76
Načasování, denní doba	77
Přizpůsobení jednotlivých her	77

Kapitola sedmá

Logistika her

79

Co najdete v této kapitole	80
Situace	80
Instruktoři	80
Materiál	81
Prostředí a atmosférotvorné prvky	81
Logistika hry a instrukce pro tým	81

Příprava účastníků	82
Typy uvedení/motivace	83
Rozdělení do skupin	84
Pravidla	85
Průběh hry	86
Kordinátor	86
Rozhodčí	86
Instruktoři, asistující při uvádění hry	87
Instruktor v roli účastníka	87
Průběh hry	88
Bezpečnost především	88
Časový plán	88
Změny pravidel	89
Další typy zásahů do hry	90
Po skončení hry	90
Risk Management	92
Sledovat účastníky	92
Ochrana okolní krajiny	93
Fyzická bezpečnost	93
Psychická a emoční bezpečnost	94
Instruktoři	94
Účastníci	94
Hry	95

Část 3

POPISY HER

Kapitola osmá

Hry

99

Co najdete v této kapitole	100
Šablona popisu her	100
Pro lepší orientaci	103

Kapitola devátá

Sociální hry

105

Co najdete v této kapitole	105
1. Tetička Amalda	106
2. Česká čítanka	108
3. Tančírna	110
4. Ekosystémy	114
5. V kůži Johna Malkoviche	118
6. Las Vegas	122

7. Poseidon	124
8. Písmenovka	128
9. Válka růží	132

Kapitola desátá

Fyzické hry **135**

Co najdete v této kapitole 135

1. Aréna	136
2. Camel Trophy	138
3. Finská stezka	140
4. Skalní golf	142
5. Princezna Šin-šo	144
6. Sedánek	148

Kapitola jedenáctá

Kreativní hry **151**

Co najdete v této kapitole 151

1. Colour máz	152
2. Společnost mrtvých básníků	154
3. Drama-dílna	156
4. Land Art	160
5. Pointilismus	162
6. Zkouška orchestru	164
7. Vrtěti psem	166
8. Homepage	168

Kapitola dvanáctá

Psychologické hry **171**

Co najdete v této kapitole 171

1. Hry bez hranic	172
2. Labyrint světa a ráj srdce	174
3. Mars a Venuše	178
4. Nexus VI	180
5. Noční obrazy	184
6. Stalker	186
7. Den trifidů	190

Seznam použité literatury	193
Rejstřík	199
Aktivity podle názvu	199
Aktivity podle počtu účastníků	200
Aktivity podle času	201